

Oponentský posudek na dizertační práci Mgr. Dagmar Pegues

Ve své dizertační práci nazvané Přehodnocení literatury místního koloritu amerického Jihu z hlediska současné literární teorie Mgr. Dagmar Pegues mimo jakoukoli pochybnost dokázala, že vybrané aspekty postkoloniálních studií lze úspěšně a užitečně aplikovat též na literaturu mimo rámec bývalých kolonií. K analýzám zvolených děl Kate Chopin a Grace King přistoupila novátorsky, pokud je mi známo, i v mezinárodním kontextu, a výrazně tak přispěla k současnému vědeckému bádání. Výsledný dojem z průkaznosti argumentů, myšlenkové jasnosti a provázanosti jednotlivých poznatků jen lehce narušuje fakt, že zejména klíčové kapitoly 3 a 4 nejsou dále členěny do podkapitol (což by podstatně usnadnilo orientaci osobám méně znalým, tj. budoucím studentům), a jinak exaktní a elegantní jazyk hyzdí snad jen překlep ve jméně Frantze Fanona v bibliografii. Úkolem oponenta však není chválit zřejmé, nýbrž upozornit na potenciálně slabší místa práce, a právě o to se hodlám pokusit.

Mgr. Dagmar Pegues v závěru i v resumé nikoli bezdůvodně uvádí, že její výzkum má šanci přesáhnout jak do oblasti karibské literatury, tak do nových jižanských studií. Je pravdou, že nová jižanská studia jsou nesmírně zajímavou a dynamicky se rozvíjející disciplínou, která je zároveň poznamenána jistou neukotveností, o čemž koneckonců svědčí již rozkolísanost samotného názvu: na str. 207 jako New Southern Studies, na str. 50 jako new Southern studies a na str. 98 jako „New Southern Studies“. Přesto se domnívám, že by se autorka práce nejen mohla pokusit o vhodnou pracovní definici těchto bytostně interdisciplinárních studií (třeba i přizpůsobenou daným účelům), ale hlavně by měla buď zhodnotit vlastní příspěvek na daném poli (a tak ho zasadit do širšího rámce), nebo se naopak oproti stávající tradici vymezit – to vše kupř. obdobným způsobem, jakým pojednala o nové regionální estetice.

Komentář pod čarou. Ostatně co do regionální problematiky, na kterou rozhodně nejsem odborník, bych autorčině pozornosti ráda doporučila studii Kateřiny Prajznerové nazvanou Kanadské regiony a literární krajiny v anglofonní esejistické tvorbě, která nedávno vyšla ve sborníku *My-oni-já: hledání identity v kanadské literatuře a filmu péčí brněnského vydavatelství Host*. Nechtěla bych autorku svést na nepravou cestu, ale hned na první pohled jsem nadobyla dojmu, že přínosnými sekundárními prameny by pro ni byla přinejmenším tato díla: Patricia Yaeger (ed.): *The Geography of Identity*, Ann Arbor, University of Michigan Press 1996 (již proto, že jméno Patricii Yaeger figuruje i v dosavadní bibliografii, třebaže v jiné souvislosti) a Christian Riegel – Herb Wylie – Karen Overbye – Don Perkins (eds.): *A Sense of Place: Re-Evaluating Regionalism in Canadian and American Writing*, Edmonton, University of Alberta Press 1998 (hlavně proto, že se zde mj. rozebírá regionalismus jako druh transformace geografie ve znak).

K disciplíně nových jižanských studií se logicky váže koncept groteska, jehož se autorka několikrát dotýká. Vychází přitom zejména z Bachtinovy definice a opírá se o myšlenku groteskního těla, což je pro dané účely jistě správné. Přesto se však skýtá otázka, jak je možné, že obdobné strategie, o níž se autorka zmiňuje na str. 180, využila k naprosto jiným účelům Alice Walker ve své hojně antologizované povídce *Everyday Use*, a otazník tu visí též nad prózami Flannery O'Connorové, v nichž je o klasická těla vskutku nouze. Ano, podrobná analýza kategorie groteska by si vyžádala svazky dizertačních prací, nicméně domnívám se, že daná problematika je mnohem složitější, než jak ji nastiňuje předkládaná práce.

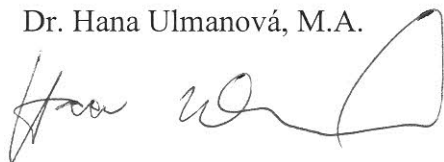
Nyní několik poznámek k českému kontextu. Jak si jistě Dagmar Pegues povšimla, román Kate Chopin *Probuzení* vyšel nedávno také česky. Zaznělo v našich recenzích uveřejněných v denním tisku či v půlhodinové debatě Kritického klubu na stanici Vltava alespoň něco z toho, co je zmíněno v předkládané dizertační práci? A byl a je pro obdobné teoretické reflexe, byť ve zpopularizované formě, prostor i mimo čistě akademickou půdu?

K autorčině češtině je pak třeba podotknout, že za nešťastný považuji termín „fikce místního koloritu“, který se vyskytuje na str. 210, 212 a 214, třebaže na str. 215 se nachází mnohem lepší výraz „literatura místního koloritu“. Jelikož však v angličtině existují souběžně termíny „local color fiction“ a „regional fiction“, ještě moudřejší by asi bylo konzistentně používat slovo „próza“. A zatímco rozhodnutí nepřechylovat ženská příjmení hodnotím v tomto případě jako zcela oprávněné, patrně nelze rezignovat na skloňování (viz str. 213 – nikoli Bourdieu, ale Bourdieua). Dále autorka systematicky chybí v interpunkci dvou souřadně spojených vět vztažných (čárka nepatří na str. 213 dole, na str. 215 dole, na str. 216 nahoře, na str. 217 dole) – a což je důležitější, měla by uvolnit syntax a myšlenky členit jak do přehlednějších souvětí, tak do kratších odstavců. Tyto kritické připomínky vznáším v dobré víře především proto, že jsem obeznámena se záměrem Dagmar Pegues publikovat na obdobné téma rovněž v češtině – a navíc se ve shodě s profesorem Josefem Jařabem domnívám, že dizertační práce by měla výrazně přispět též ke kultivaci odborné češtiny včetně terminologie.

Závěrem chci nicméně zdůraznit, že ani jedna z mých výtek není zásadního rázu – všechny mají spíše charakter doplňujících otázek či drobnějších upozornění. Je mi proto ctí a milou povinností jednoznačně doporučit dizertační práci Mgr. Dagmar Pegues k obhajobě.

Praha, 5.6.2009

Dr. Hana Ulmanová, M.A.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hana Ulmanová', written in a cursive style.